

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/339/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814203784
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8814203784.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: BL Telecom collection, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Šoltésovej 14, IČO: 47 150 513, proti žalovanému: N. U., bytom XXX XX J. V. č. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, Nám. Legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 343 828, o zaplatenie sumy 69,50 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, č.k.: 9C/55/2014-47 zo dňa 26.03.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku o trovách vedľajšieho účastníka.

II. Žalobca je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného náhradu trov odvolacieho konania vo výške 20,03 Eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, advokáta, v lehote 15 dni od právoplatnosti uznesenia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvého stupňa“) žalobu zamietol, žalovanému náhradu trov konania nepriznal a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka JUDr. Igora Šafranka trovy konania v sume 59,56 Eur a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p. vo výške 59,56 Eur. V danej veci sa konania na strane žalovaného sa zúčastnil vedľajší účastník a nakoľko jeho nárok na náhradu trov konania sa odvíja od úspechu žalovaného v konaní, vedľajšiemu účastníkovi teda vznikol nárok na plnú náhradu trov konania.

Proti napadnutému rozsudku v časti trov konania priznaných vedľajšiemu účastníkovi podal odvolanie v zákonnej lehote žalobca. Poukázal na ustanovenie § 142 O.s.p. a zdôraznil, že nevyhnutné sú iba tie trovy, ktoré sa musia vynaložiť na procesné úkony, ako napr. na zaplatenie súdnych poplatkov, či hotových výdavkov. Trovy právneho zastúpenia, ktoré sú súčasťou trov konania a ktoré si uplatňuje vedľajší účastník, neboli nevyhnutne potrebné na účelné bránenie práva. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodovacu činnosť iných odvolacích súdov. Zdôraznil, že vedľajší účastník je v tomto prípade združenie založené za účelom ochrany spotrebiteľov. Zámerom zákonodarcu pre zvýhodnenie takejto skupiny občianskych združení pred ostatnými bolo umožnenie, aby mohli vzhľadom na ich odbornú pripravenosť bez potreby právneho zastúpenia zastupovať spotrebiteľov a chrániť ich práva a záujmy v konaní. Žalobca nepopiera ústavne zaručené právo vedľajšieho účastníka na právnu pomoc, avšak spochybňuje účelnosť vynaložených trov na právne zastúpenie ako subjektu odborne spôsobilého, znalého danej problematiky. V danom prípade poskytol žalovanému právnu pomoc advokát, za služby ktorého žiada vedľajší účastník priznať trovy právneho zastúpenia. Vedľajší účastník do konania nepriniesol žiaden prínos, vo svojom vyjadrení, ako aj v mnohých iných konaniach žiadal žalobu zamietnuť z dôvodu neprijateľnosti zmluvných podmienok a premlčania nároku bez vzťahu ku

konkrétne prípadu. Taktiež žalobca poukazuje na to, že podstatnou podmienkou vstupu vedľajšieho účastníka do konania je súhlas hlavného účastníka, na strane ktorého chce vystupovať. Domnieka podľa § 101 ods. 3 O.s.p. sa v danom prípade neuplatní. Ďalej poukázal na to, že Ministerstvo hospodárstva SR poskytnutými dotáciami hradí výdavky spotrebiteľských združení a zároveň podporuje odbornosť spotrebiteľských združení v oblasti ochrany práv spotrebiteľov. Vzhľadom na uvedené dôvody navrhol, aby odvolací súd podľa § 220 O.s.p. rozsudok v tejto časti zmenil tak, aby vedľajšiemu účastníkovi nebola priznaná náhrada vzniknutých trov. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 O.s.p., vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Podľa § 137 O.s.p. trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravidla v spore, uspel, má, zásadne právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybné zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom v spore, ako i skutočnosť, či nie sú splnené podmienky pre postup podľa § 150 O.s.p.; nie je rozhodujúce, či je tomu tak pri uplatnení práva alebo jeho bránení.

Je potrebné vziať na zreteľ, že účelnosť vynaložených nákladov je podmienkou ich priznania. Podmienkou je, že ide o výdavky potrebné na uplatňovanie, či bránenie práv účastníka konania. Súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť.

Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze.

Zo spisu jednoznačne vyplýva, že občianske združenie Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“ so sídlom v Prešove vstúpilo dňa 11.07.2014 do konania ako vedľajší účastník na podporu žalovanej podľa § 93 ods. 2 O. s. p. Z obsahu spisu nepochybné vyplýva, že vedľajší účastník vo svojom vyjadrení zo dňa 12.0.2015 podanom prostredníctvom právneho zástupcu vzniesol námietku premlčania s odôvodnením, že žaloba bola podaná 05.05.2014, pričom splatnosť uplatnenej faktúry znejúcej na sumu 69,50 Eur nastala dňa 03.05.2011, t.j. uplatnený nárok je premlčaný. Navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania. Súd prvého stupňa sa stotožnil s názorom vedľajšieho účastníka, žalobcovi nepriznal premlčané právo a žalobu v celom rozsahu zamietol.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov (porov. rozsudok súdneho dvora Mostaza Claro C-168/05, bod 37, cit.: Okrem toho, smernica, ktorá smeruje k posilneniu ochrany spotrebiteľa, predstavuje podľa článku 3 ods. 1 písm. t) ES opatrenie nevyhnutné na splnenie poslania zvereného Spoločenstvu, najmä, na zvýšenie životnej úrovne a kvality života v celom Spoločenstve (pozri analogicky v súvislosti s článkom 81 ES rozsudok Eco Swiss, už citovaný, bod 36).

Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania“ tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Dôležitá je pri trovách konania aj ich náhradová funkcia (porov. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.12.2004, sp. zn. II. ÚS 31/04, cit. „Pri tomto výklade treba venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy a v čl. 1 Dodatkového protokolu“).

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“.

Ani judikatúra Súdneho dvora Európskej únie nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09). Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka a jeho práve na náhradu trov konania.

Argument o navyšovaní trov zjavne neobstojí. Každý účastník musí počítať s tým, že v súdnom konaní môže neuspieť a najtypickejším negatívnym následkom v takomto prípade je aj náhrada trov konania protistrane, ale aj na jej podporu vedľajšiemu účastníkovi.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby sa vedľajší účastník nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom.

Vedľajší účastník ako osoba konajúca sama za seba bol z procesného hľadiska plne úspešný, a preto mu náhrada trov konania prináleží.

Vo svetle princípu vychádzajúceho z čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je plne opodstatnené priznať združeniu náhradu nákladov za úspešné presadenie spotrebiteľského práva.

Odvolací súd poukazuje na to, že vedľajšia intervencia vo svetle § 93 ods. 2 O.s.p. je ďalším z nástrojov ochrany spotrebiteľa, ktorý síce explicitne odporúčaný v smernici Rady 93/13/EHS nie je, ale nič nebránilo členským štátom nad rámec smernice upraviť mechanizmy, ktoré zväžia ako efektívne. Takáto možnosť vyplýva z čl. 8 citovanej smernice.

Podľa čl. 8 smernice Rady 93/13/EHS „členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.“

Rovnako Európska komisia vo svojich pripomienkach v bode 21 v prejudiciálnom konaní vedenom pod C-470/12, POHOTOVOSTĽ/Vašuta uvádza cit. „Smernica 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby vnútroštátny súd pripustil vstup združenia na ochranu spotrebiteľov ako vedľajšieho účastníka v exekučnom súdnom konaní.“

Vedľajšiu intervenciu vníma Európska komisia ako jeden z prostriedkov na ochranu práv spotrebiteľov a niet dôvodu ho vylučovať z prostriedkov ochrany zameraných na dosiahnutie cieľov podľa smernice Rady 93/13 EHS vrátane čl. 7 ods. 1.

Podľa čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie 1. Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

Niet dôvodu u právnických osôb zameraných na ochranu práv spotrebiteľov vylučovať ich z právnej ochrany, ktorej súčasťou je aj náhrada ich nákladov v občianskom súdnom konaní. Súdna moc v podstate ani nemá možnosť ako podporiť združenia na účely čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako tým, že sa združeniam prizná náhrada ich nákladov.

K odvolacej námietke ohľadom súhlasu so vstupom vedľajšieho účastníka do konania odvolací súd uvádza, že v čase vstupu vedľajšieho účastníka do konania Občiansky súdny poriadok nevyžadoval výslovný súhlas účastníka, na strane ktorého mal vedľajší účastník vystupovať. Postačovalo, aby takýto účastník nevyslovil nesúhlas s jeho vstupom do konania na jeho strane. Zo spisu žiaden nesúhlas žalovanej so vstupom vedľajšieho účastníka nevyplyva. V tejto súvislosti odvolací súd ešte uvádza, že nová právna úprava obsiahnutá v ust. § 93 O.s.p. sa bude realizovať až na vstup vedľajšieho účastníka po jej účinnosti, t.j. po 01.01.2015.

Preto postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozsudok v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Dôvodom rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný, ktorý je povinný nahradiť trovy konania úspešnému vedľajšiemu účastníkovi vo výške 20,03 Eur. Vedľajšiemu účastníkovi vznikli trovy právneho zastúpenia za vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 30.07.2015 vo výške 8,30 Eur (§ 13a ods. 2 písm. b) vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. vychádzajúc z hodnoty predmetu sporu 69,50 Eur), režijný paušál vo výške 8,39 Eur a 3,34 Eur 20% DPH.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.